

1. Xyphetos.

2. Souvenir d'Alexander Petöfi.

3. Danmark.

~~Phage~~

~~1270~~

RÓZSA-UJSÁG.

←•→ Német kiadása: **Ungarische Rosen-Zeitung.** ←•→

Megjelenik minden második hónapban, műmelléklettel és két kiadásban: magyar és németben.

Kiadótulajdonos és szerkesztő: **Mühle Vilmos.**

Hirdetések csak $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ és $\frac{1}{1}$ oldal terére vétetnek fel; árai:

Egész oldal 1 kiadásban . . . frt 6.—	Hirdetések, melyek mind a hat füzetben közöltetnek, 10% engedményben részesülnek. (A magyar bélyegdíj minden egyes hirdetés után 30 krajczár, mindkét kiadásban tehát 60 kr., mi azonban külön nem számítatik fel.)	Negyed oldal 1 kiadásban . . . frt 1.80
mindkét kiadásban . . . frt 10.—		mindkét kiadásban . . . frt 3.60
Fél oldal 1 kiadásban . . . frt 3.50		Nyolczad oldal 1 kiadásban . . . frt 1.—
mindkét kiadásban . . . frt 5.25		mindkét kiadásban . . . frt 1.80

A nagyrabecsült rózsabarátokhoz!

A »Rózsa-Ujság« kiadási jogát ezennel átadom Mühle Vilmos udvari szállító, mű- és kereskedelmi kertész úrnak, azon szilárd meggyőződéssel, hogy e lapot érdemes kezekre bízom. A mennyire egészségi állapotom engedi, e folyóiratot továbbra is a legjobb erőmmel támogatni fogom, fogadja tehát a nagyrabecsült rózsakedvelő közönség e változást bizalommal és az eddig tanúsított jóakaratot továbbra is tartsa fenn e folyóirat iránt.

Mély tisztelettel

dr. Kaufmann Ernő.

A „Rózsa-Ujság“ tisztelt előfizetőihez és a magyar rózsászat pártfogóihoz!

Dr. Kaufmann Ernő úr Pécs-Szabolcson a f. évi május havi füzettel egészségi okokból felhagyott a »Rózsa-Ujság« kiadásával. A volt kiadó azonban, a ki, mint a rózsászatnak Magyarországon alapos terjesztője, különösen pedig mint a ki a »Rózsa-Ujság« és az »Ungarische Rosenzeitung« megteremtője, magának számos érdemet szerzett, nem szeretné a már egyszer megkezdett művet abbahagyni és minthogy egészségére való tekintettel a szerkesztés gondjairól le kellett mondania, engem szólított fel a »Rózsa-Ujság« és az »Ungarische Rosenzeitung« kiadására és átvételére.

Mint szakférfiú és rózsatenyésztő, szakmámnak sokkal inkább kedvelője vagyok, semhogy belenyugodhattam volna abba, hogy a magyar rózsászat a »Rózsa-Ujság« és az »Ungarische Rosenzeitung« nélkülözésével hanyatlásnak induljon; ennél fogva tehát átvettem e két szaklapot azon szándékkal, hogy azokat céljuknak teljesen megfelelőleg tovább vezessem és legjobb erővel kibővítssem.

A VII. évfolyam első füzetével kezdem meg tevékenységemet. A füzetek folytatásával a jó barátok és pártfogók közreműködésével — kiket joggal szakkapacitásoknak tartok — szilárd alapot nyert a »Rózsa-Ujság« és az »Ungarische Rosenzeitung« fennállása és biztosítva van felvirágzása.

A mi az általános kertészeti részt illeti, nem fogom elmulasztani, ebben hasznos és könnyen megérthető közléseket hozni mindazon újabb és jó régiebb dolgokról, a melyek szükségesek arra, hogy a tisztelt olvasó közönség a divatos kertészetről mindenkor kellően értesülve legyen. Ehhez, valamint a rózsatenyésztési közlésekhez rendelkezésemre áll kiterjedt kertészeti telepem, minővel ily szakbeli szerkesztőség nagy ritkán dicsekedhet. E telepen az ajánlott tenyésztési módok mind megpróbáltattak, miáltal valóban csakis oly cikkekről közlünk, melyek a praxisban beváltak. A kertészet terén 35 év óta működöm és munkásságomban két szakértő fiam is híven támogat.

A »Rózsa-Ujság« eddigi tisztelt pártfogóit kérem tehát, ne vonják meg jóakarataikat az új kiadástól sem, hanem támogassák újbóli előfizetésökkel és új előfizetők szerzésével.

Igyekezni fogok ez ujság értékét szinnyomatú műmellékletekkel emelni. Az előfizetési díj marad mint eddig volt, évente 2 forint 6 füzetre, a melyek minden második hónap elsején jelennek meg.

Kitűnő tisztelettel

Mühle Vilmos,

udvari szállító, kereskedelmi műkertész,
a koronás arany érdemkereszt birtokosa,
Temesvár város törvényhatósági bizottságának tagja,
a temesvári keresked. és iparkamara levelező tagja,
számos bel- és külföldi kertészeti egyesület tagja stb.

A műmelléklethez.

A mai műmelléklet tisztelt olvasóinknak három rózsafajt mutat be, melyek minden rózsagyűjtemény ékességeül szolgálhatnak. Az első minden rózsabarátnak kimondott kedvence, a második par excellence pompás virág, a harmadik nagyértékű magyar faj.

Nyphetos. Rosa indica odoratissima. Thea-rózsa. (Bougère-Breton 1843.) Egyik legszebb, legfinomabb rózsája. Az igen nagy virág tiszta fehérvirág árnyalattal, jól tömött, bár néha csak félig telt. Növése többnyire gyenge, néha erős. Virágkötészetre és hajtásra megbecsülhetlen; a szabadban jól be kell takarni.

Danmark. Rosa indica odoratissima hybrida. Thea-hybrida. (Zeiner és Dittmar 1889.) Virágja igen nagy, mintaszerű alakú és igen telt, világosrózsaszínű, közepén vereses, túloldalán sötétebb. E faj erősebb, gyorsabb növéssé és teljes figyelmet érdemel.

Souvenir d'Alexandre Petőfi. Rosa indica odoratissima. Thea-hybrida. (Emich Gusztáv * 1888.) Virágja közép nagyságú, finom rózsaszínű, fehér alapon, közepe gyengéden sötétebb, ezüstös széllel. Hervadásakor lehetszerű lilaszínt kap. Erősen fejlődik és minden hajtása virágzik.

* Emich Gusztáv földbirtokos, orsz. képviselő, a magyar kertészeti egyesület elnöke stb., ma összes magyar kertművelőink egyik legérdemesebb vezérfiája.
A szerk.

Alacsony cseréprózsák nyári szemzése.

Bár a rózsanemesítés, a mint ma esz-
közlük, elég praktikus és sokkal jobb, mint
15—20 év előtt, mindazonáltal még javítani
és megkönnyíteni kell. Az alacsony rózsák
nemesítésének javításáról más alkalommal
szólok, most csak részbeni megkönnyítésé-
ről. Az alacsony rózsák legjobb nemesítése
nyáron a gyökérnyakon való szemzés,
azonban hogy mennyi fáradsággal jár az
alkalmazottakat akként betanítani, hogy a
vad maghajtásokat jól és biztosan nemesítsék,
hogy a szemeket jól vágják, jól bekössék
stb., hogy mind megfogamzék, azt minden
kertész tudja, a kinek pár száz rózsát,
hát még a kinek ezrekből álló táblákat kell
nyaranként megnemesíteni; itt nem szólok
a specialistákról, a tulajdonképeni rózsá-
tenyésztőkről, a kik csak kevesen vannak
s kiknek betanított, régi munkásaik vannak,
a kik mint a gépek valódi chablon-munkások,
azért vagy egygyel sem, vagy csak néhány
kertészsegéddel dolgoznak, minthogy közsé-
belieiket éveken át már oly jól betanították,
hogy fiatal kertészerőkre nem is reflektálnak.
Minthogy mi Magyarországon nem vagyunk
abban a kellemeshelyzetben, régi munkásokat
kiképezhetni és az üzlethez kötni; évenként
sok fáradozásomba és kinlódásba került,
néhány segédet használhatóvá tenni, csak-
hogy az egész napon való hajlongás a forró
napon s a folyton egyforma állás fájdalmas
panaszokra adott okot, a min azonban nem
segíthetett.

Hogy az eljárást némileg megkönnyítsem,
az alacsony rózsák nyári szemzését két év
óta cserepekben eszközlöm és e czélból
a következő eljárást ajánlom:

Késő ősszel, télen, vagy kora tavasszal
akként ültessünk el canina rózsáknak
2—3 éves maghajtásait kis virágcserepekben,
hogy a gyökérnyak egy része a cserép széle
felett kiérjen és a hajtást félig támaszszuk
meg; az elültetett vadoncok egy homokos
ágyban, vagy porhanyos könnyű földben
elhelyezendők, úgy, hogy a homok, vagy a

föld a koronáig terjedjen, tehát jó 2 hüvelyk
föld a cserép széle felett. Az ősszel, vagy
télien elásott növényeket be kell kissé fedni,
nehogy erős fagy érje. Május hótól kezdve
meglehetősen kell locsolni, illetve nedvesen
tartani, hogy erősen hajtsanak és június hó
közepéig teljes fejlődésben legyenek. Június
hó közepétől szemzeni lehet őket. Most
annyit, a mennyit 1—2 napon szemezhetünk,
üres, árnyékos házikóba viszünk, és ott
kényelmesen s elég gyorsan megnemesítjük.
A koronájánál kissé megkurtítjuk, meg-
nyesegetjük azt, a melyik nagyon hosszú.
Este felé a megnemesítetteket egy elkészített
árnyékos virágágyba teszszük, és pedig a
cserép széléig úgy, hogy a föld, vagy homok
az egész cserepet befedje és csak a neme-
sítések maradjanak a levegőn és egészen
befedjük, hogy se eső, se napsugár ne érje;
az első héten általában óvni kell a neme-
sítéseket az esőtől és locsolni sem kell,
nehogy a szemhez víz érjen, a miért is a
növényeket a nemesítés előtt erősen meg-
öntözzük, épúgy öntözzük meg erősen a
földet is, mielőtt ott azokat elássuk, hogy
így a nemesítéseket 8 napig megóvjuk
minden locsolástól, 3 nap mulva vegyük
le a takarót és 2—3 héten keresztül reggeli
8 órától délutáni 5 óráig ne is fedjük be
többé. 3—4 hét mulva a nemesítéseket
megtekintjük, a megnőtt vad koronákat
erősen lenyessük és ismét elássuk; a ki
nem hajtottakat ismét nemesítjük, t. i. ha
a gyökérnyak erre még alkalmas.

További 3—4 hét alatt a szemek ki-
hajtának s ekkor a korona torzsáját élés
késsel, vagy jó ollóval szorosán a nemesítés
felett levágjuk, mire késő őszig még gyakran
szép fiatal nemesítéseink lesznek. November
elején vegyük ki a virágágyakból és tegyük
a téli helyiségekbe, legjobbak e czélra az
ablakkal ellátott hideg virágágyak, melyeket
hideg időben befedünk. E nemesítést, ha
úgyes, illetve gyakorlott kertész eszközli,
praktikusnak, sőt kitünőnek találtam, mert
a rózsza a cserépben szépen és jól megnő
és az ily nemesítés sokkal több értékkel
bir, bár gyengébb a szabadon tenyésztet-

teknél, mert biztosan megnő és a szabadba való kiültetésnél feltűnő jól és erősen hajt, míg a szabadban nemesítettek és ültetett rózsák az első évben keveset hajtanak, sőt a nagyobb része nem hajt és a cseréprózsa a kiültetés után már az első évben erősen túlhaladja a fejlődésben a szabadban ültetett rózsát.

M. V.

Alacsony törzsű rózsák caninagalyakból.

Télen canina (vagy polyantha) hajtásokból 1 láb hosszú galyakat vágunk, melyeken a felső 3 szemet meghagyjuk, a többit levágjuk. Szorosan az utolsó kivágott szem alatt élesen bevágunk, a mi gyökérgépzésül szolgál. Az ágakat aztán télre jól elhelyezzük. Tavasszal a galyak a legfelsőbb szemig a földbe tételnek. Ha az időjárás kedvező és illetve nedves, úgy bizton jó eredmény várható, míg száraz idő mellett sajnos — sok veszteség mutatkozik. Őszi a galyak meggyökereznek, kivételnek, a gyökereket 1—2 hüvelyknyire rövidre vágjuk, télre elhelyezzük és a legközelebbi tavasszal ismét szabályszerűen elültetjük. Nyáron leginkább alvó szemekre történjék a szemzés.

Ily módon szép, egészséges alacsony törzsű rózsákat nyerünk, melyeket a téli hajtáshoz pompásan használhatunk.

M. Á.

Magastörzsű rózsák téli nemesítésénél

igen gyakran előfordul, hogy a galy felül a nemesítésnél beszárad, és e száradás a nemesítésig elhúzódik. Ha azonban a galyon előbb egy ferde vágást teszünk és a ferde vágásba beoltunk, ezt a törzsát a szemkinövés és kihajtása után levágjuk és bekenjük, úgy az ág sokkal jobban és egészségesebben tartható, és nem lehet tartani a beszáradástól.

A rózsanemesítés egy módszere friss hajtásokkal.

A rózsáknak különböző nemesítési módja van friss hajtásokkal. Ma csupán egyet akarok felemlíteni, melyet igen jó eredménnyel alkalmaznak. Irónvastagságú Caninamagajtásokat megmosunk, a gyökereket visszafelé megvágjuk úgy, hogy kis fazékba, vagy cserepekbe legyenek illeszthetők, ezután a gyökert háromszög alakban egy-két szemmel meg nemesítjük és kevés homokkal kevert trágyázott földdel cserepekbe elültetjük. A meg nemesített és beültetett vadoncokat a tenyészőágyban, melynek talaja legalább 18—20° R. meleg legyen, az edény széleig bemélyesztve, nappal szorgalmasan locsolni kell, és az ablakokat mindig szárazon kell tartani, nehogy rothadás álljon elé. Így darabról-darabra nőnek.

M. Á.

A rózsza Északamerikában.

Midőn útra keltem, hazámban a kertek díszlettek már, de a rózsafácskák csak zöldeltek. Németországban átutazásomkor nyitak ki az első bimbók és várakozó vágygyal az amerikai rózsák után, szállottam a hamburgi kikötőben hajóra a hatalmas „Bismarck herceg” gőzösre, és 7 napi út után New-Yorkban voltam. E nagy világváros nyilvános ültetvényeiben hasztalan kerestem rózsagyakat vagy virágzó rózsacsoportokat, sőt a magánkertekben is csak ritkán és kis helyen tenyésztik. A kertészek közölték velem, hogy az ideai száraz és forró időjárás mellett nem lehetett a rózsát tenyésztetni, a rózsák bágyadtak voltak és a lombozat lehullott. De annál inkább művelik a rózsát növényházakban roppant tömegekben, de mindent téli virágzásra, a mikor is rendkívül magas áron adják el. A rózsák pompásan nőnek a növényházakban, a hajtások buják, erősek, a lombozat egészséges, tiszta és rovarmentes. A rózsák

az ágyakban csak 9–10 hüvelyknyire a földben állanak. (A földről, művelésökről és a hajtásról legközelebb írok és ma csak rövid közlésre szorítkozom.) A rózsaművelésben az amerikaiak bánulatos dolgokat mutatnak fel, számos szép kertészeteik is vannak, mint: May N. John, Summit N. J. Bassert Hinsdaleben, Henderson Jersey City, Asmus Ernő Hoboken West, Roehrs Carlton Hillben, stb. Az említett czégek mind ezer és ezer rózsát művelnek nyaranta, egész üvegházakat tele csupán egyfajú rózsával.

A legkedveltebb faj az „American Beauty“, melyért a kereskedelmi kertészek karácsony és újévkor a virágkereskedőktől 1 dollárt kapnak virágonként, gyakran azonban többet is, a virágkereskedő 2–3 dollárért eladja. A virágokat mindenesetre gyönyörűen művelik. A növényházak vasból vannak és gőzfűtéssel látják el. A növényházakat itt sohasem fedik be, még fagy és havazás esetén sem; a telek bár hidegek, de nem annyira mint nálunk. A fenti után kedvelt rózsák még: „The Bride“, Mad. de Wattlewille, Mad. Hoste, Perle de jardins, Mad. Cusin, The Meteor, Caroline Testout, Cath. Mermet, újabban most már Augusztia Victória császárnő és Clotilde Soupert. Parkokban és gazdasági ültetvényekben csak Malmaison és bengálrózsacsoportokat találtam, ezeket is ritkán, magastörzsű rózsákat még ritkábban. Habár a rózsának nyáron nem hódolnak annyira ott, mint Európában, annál inkább kedvelik télen és hasonlíthatatlanul nagyobb mérvben mint nálunk, mert úgy a nők mint a férfiak nagy előszeretettel viselik, épen mert oly drágák. Minden másról, kertekről, parkokról, tenyésztésről, stb. Philadelphiáról, hol annyi szépet és jót láttam, Cincinnatiról, Szt. Louis-ról stb. legközelebb írok, ha haza érek.

Chik á g ó, 1893. július hó végén.

Mühle Árpád.

A II-ik német rózsakiállítás Lübeckben.

A Lübeckben július hó 7-től 10-ig tartott második német rózsakiállítás, valamint a német rózsakedvelők rózsacongressusa szépen volt látogatva a német rózsabarátok egyletének tagjain kívül is, de mégsem nyújtotta azt, amit a nagy német birodalomtól várni lehetett volna.

Ennek nagy részben a Németországban az idén beállott rossz időjárás, rettenetes szárazság és fojtó hőség volt az oka. Bár levágott rózsákat igen nagy számmal küldtek be, de a helyiségek, melyek miatt a legtöbb kiállítás szenved és a rendezés is sok kívánni valót hagyott fenn, minek folytán számos újdonság alig volt észrevehető. Nagy számban küldték be a legszebb rózsákat, különösen egyes megnevezett fajokat, azonban a levágott rózsák sokat szenvedtek a kiállítási helyiségbe erősen behatolt napsugaraktól és hőségtől és így nehéz dolga volt a versenybíráknak, egyes pontoknál és kérdéseknél, hogy a kiállítókat ne károsítsák és meg ne sértsék. A levágott rózsajújdonságok közül kétségkívül a legjobb volt a Lambert és Reiter trieri cég által tenyésztett „Augusztia Viktoria császárné“ és meg is szavazták ennek az azt megillető díszjuttalmat. Külön jutalmat kapott az ugyancsak Lambert és Reiter trieri cégtől bemutatott és a kereskedelmi forgalomban még be nem hozott „Theahybrida.“ Egy kis csoport újabban tenyésztett, edényekbe ültetett Bengálrózsa sokkal több figyelmet érdemelt, mint a mennyiben részesült, de azért díszjuttalommal tüntették ki és ezt teljes mérvben meg is érdemelte. Ezek az új tenyésztések emlékeztettek engem a régi thea rózsákra, melyeket 30–40 év előtt cultiváltak, nem is kétkedem azon, hogy rövid idő múlva most még nagyon egyhangú, kicsiny és kevésbé teljes bengálrózsákat egészen új színekben és javított alakban állíthatjuk elő; én e csoportot jövőjénél fogva az egész kiállítás legfigyelemreméltóbb virágának tartom, a díj oda is lett adva Geiszler H. teneveri (Brema mellett) tenyésztőnek, azonban nem egyes fajokért, mint némelyek gondolták, mert nehéz volt meghatározni, melyik faj a legjobb, mert sok jó faj volt közöttük, sárga cremnarancs színekben, melyek ma még a bengálrózsák között nincsenek. Jól és gazdagon voltak képviselve a szabadon tenyésztett rózsák, melyek közül egyesek igen szép csoportban voltak láthatók; kedvező volt ezekre az időpont, mért a fővirágzás épen e napok alatt történt. A rózsakiállítás egyidejűleg szegfűk, cserjék és edénynövények is voltak, természetesen virágkötészet is, mert bármily növénykiállítás a virágkötészet nélkül hiányos. E virágok és növények szépen voltak képviselve.

Szegfűk, a virágbarátok e mindenkori kedvencei, gyönyörűek voltak, épen oly szép cserjék is voltak, melyeknek Északnémetország climája sokkal alkalmasabb, mint a magyar clima, és úgy a növényekben valamint a rózsákban különösen a leginkább ajánlásra méltó Paulig Fülöp lübecki czég vitte el a kiállítás pálmáját. A kiállítás egész nagyjában teljesen sikerült, szép helyen, reánk délvidékiekre nézve igen érdekes északnémet vidékkel, három nagy csarnokban, és mindez díszes parkban, mely minden látogatónak kellemes tartózkodást nyújtott. E kiállításnál leginkább feltűntek nekem a szép és nagy jutalmak; már sok kiállításnak voltam versenybírája, de annyi tiszteletbeli — magán- és egyleti díj még soha sehol sem állott rendelkezésre, mint Lübeckben, azért tisztelet mind e sok és nemes adakozónak. Kiváló érdemet szerzett e kiállítás körül a lübecki kertészeti egyesület, mely az egészet rendezte és jól szervezte, és e mellett, sem pénzt, sem fáradságot nem kimélt. Ez egyesületnek oly kitűnő elnöke van dr. Brehmer személyében, hogy minden dicséret megilleti őt és bizonyára minden meghívott vendég kedves emlékezetében marad. A különböző országokból összegyűlt idegen kertészek és rózsabarátok száma 95 volt, kik mind kellemes fogadtatásban részesültek és július hó 6-án este a lübecki udvarban ismerkedési estélyt tartottak; 7-én az ünnepi bankett és 8-án a lübecki szép borpinczében volt bankett, a hol az ó német, reánk felette érdekes és szép hanzavárost látványosságaival és annyi szép kereskedelmi kertészeteivel a legelőkényebb módon bemutatták. Este a gőzhajóval való átkelés a lübecki sörfőzdébe époly kellemes, mint érdekes volt. Julius hó 8-án a vendégeknek ismét egy gőzhajót bocsátottak a vendégszerető lübeckiek rendelkezésre, hogy az északi tengeren egy vitorláshajóversenyben gyönyörköd-hessenek. Julius hó 9-én az idegenek nagyobb része elutazott, míg egy kisebb kitarató csapat csak 10-én (a zárnapon) utazott el Lübeckből, de mindannyian a látottak hatása alatt, kellemes érzésekkel Lübeck és szeretetre méltó polgárai iránt, kiket mindenki a legkellemesebb és leg-hálásabb emlékezetében fog megtartani. **M. V.**

Gombák termesztése.

Legjobb idő a szeptember, október és november hava gombatenyésztési ágyak létesítésére, mivel a gombáknak (*Agaricus edulis*) a télen van legtöbb értéke és akkor legjobban is tenyésznek; közeledik tehát az idő a gomba-csira ültetésére. Az ágyak létesítése és a gomba tenyésztése felől a legközelebbi füzetben kimerítően értekezünk.

A német rózsá-congressus.

(Megtartott Lübeckben július hó 8-án délelőtt).

A remélhető viták kellemes érzetével mentünk délelőtt a „közhasznú tevékenység társaságának“ szép helyiségeibe, a hol a díszteremben összegyülekezve tartott meg a congressus. Nagy és érdekes volt a látogatók száma, nemcsak egész Németországból, hanem Oroszország, Svédia, Norvégia, Dánia, Magyarországból is jöttek vendégek. Bunzel, kertészeti igazgató, Alsó-Schönweidéről (Berlin mellett) volt az elnök; mint titkár és előadó az egyesület jeles és tevékeny üzletvezetője, Lambert Péter, működött Trierből. Miután a német rózsákedvelők egyesületének üzletvezetője, Lambert úr, az üzleti jelentést felolvasta, melyből nemcsak a tagoknak évről-évre növekvő száma tűnt ki, hanem a mindinkább gyarapodó vagyoni állás is, az elnökséget választották meg és nézetünk szerint a legszerencsésebben, mert Druschki C. magánzót, nagy rózsabarátot és ismerőt és Görms C. potsdami rózsaiskola-tulajdonost választották meg egyhangúlag. A jelenlegi elnökség tagjai a következők: tiszteletbeli elnök Lade Ede, első előjáró Möller polgármester, II-ik előjáró Bunzel M., üzletvezető Lambert Péter, tanácsosok: Druschki C., Görms C. és Drögemüller rektor.

Az elnök végre megnyitotta a vitát a következőkben:

1. A legközelebbi német rózsakiállítás helyének megválasztása.
2. Az egyforma és hasonló rózsafajok rendbeszedése.
3. Egységes megnevezése a rózsaszíneknek.
4. Miképen hozhatók czélszerűen rózsaujdonságok a kereskedelmi forgalomba.
5. Értéktelen ujdonságok kiküszöbölése.
6. Az olometiquette ártalmassága.

1-ső pont. A legközelebbi rózsakiállítás helyéül Görlicz vagy Boroszló tüzetett ki; e felett az elnökség mind a két városból vett tudakozódás után fog dönteni (Legnagyobb valószínűség szerint Boroszlóban lesz, mert ott már szép kiállítási helyiségek is vannak és Boroszló városa már előbb meghívta az egyesületet.)

2-ik pont: Az egyforma és hasonló rózsafajok rendbeszedéséről leginkább az indítványozó és évek óta adatokat és tapasztalatokat gyűjtő Möller L. úr (Erfurt) beszélt beható módon, megragadó ékes-szólással, a ki a gyűlés alatt bemutatta a jegyzéket is, melyet az általánosan tisztelt és mint Németország első rózsakapacitása és a külföldön is ismert rózsatenyésztő, Harms F. úr (Hamburg), vett beható és érdekesen megragadó bírálat alá s ki a további javításokat és bővítéseket is eszközölni fogja, mire a teljes jegyzéket sokszorosítják és minden tag részére szétküldik, hogy a legköze-

lebbi értekezleten végérvényes határozatot hozhassanak.

3-ik pont. A rózsaszínek egységes megnevezése tárgyában ugyancsak Möller L. úr Erfurtból érkezett teljesen jól felfogott modorban és a színek pontos megnevezése mellett a különböző színmin-ták felmutatásával. Ez már most annyival is inkább részesült általános méltánylásban, mert határozatba jött, hogy egy tapasztalt virág- és rózsafestő által azonnal pontos szintábla festessék meg, a mely eredeti színegységeknek szolgáljon, különösen a 3 fő- és alapszínekben, mint fehér, sárga és piros, mely alapszínek változásai, t. i. színfokai pontos megkülönböztetésben tüntettes-sék fel és a legközelebbi évi közgyűlés minden egyes szinkülönbözetnek illő megnevezését végérvényesen meghatározza.

A 4-ik pont volt a fekete pont. Erélyes elnök vezetése alatt semmi esetre sem lehetett volna oly odíozus módon tárgyalni, mint tényleg történt. Egy német congressusra valódi szegény hasonló előadást tartani, illetve — az igazsághoz hiven — papirosról leolvasni, mint valami házi felolvasás-nál. Miképen hozhatók czélszerűen rózsaujdonságok forgalomba? E kérdés — úgylátszik — már régóta hegyként feküdt Drögemüller úr szívében. A rektor úr, a ki sajnos, már féltuczat rózsaujdonságnál többet hozott kereskedelmi forgalomba, mint kellett volna, papír-járól oly végnélküli gyalázatos szitkozódásokat olvasott fel rózsaujdonságok eladóirol, hogy csodának tünt fel, hogyan lehet valaki oly vakmerő, nagyobbára kereskedelmi kertészek előtt, kiknek szintén balsorsuk lehet valamelyik rózsatenyésztő egyik vagy másik rózsafaját vigyázatlanul forga-lomba hozni, annyi gonoszságot, a mennyi egy önző emberben lehet, a közgyűlés elébe dojni és hozni. Mint mindennek, úgy a rektor felolvasásá-nak is vége lett, de még a befejezés előtt, mert a közgyűlés tagjai, mint egy ember állottak fel és a további felolvasást meg nem engedték, a mellett a terem tropikus hősége is hozzájárult ahhoz, hogy az értekezlet váratlanul gyors véget érjen és a felolvasót a további élvezettől megfoszsza. Mi azonban azt ajánljuk Drögemüller úrnak, hogy személyes dolgait más helyen hozza elő, ne pedig oly jelentőséges és tiszteletet igénylő közgyűlésbe csempészsze be. Az elnökségnek pedig azt ajánljuk, hogy hasonló esetekben több erélyt fejtsen ki és minden egyes pontot előbb ismerjen meg. A két utolsó pont a sajnálatos előzmények miatt tárgyalásra sem kerülhetett és a jövő értekezletre lett elhalasztva. Harms F. (Hamburg), Möller L. (Erfurt) és Druschki C. (Görlitz) urak igazi, szakértői előadásaikkal és vitáikkal a jelenvolt tagok köszönetét és teljes elismerését vívták ki.

M. V.

Rózsa-ujdonságok.

1893. évi ajánlható fajok.

(Szándékom e rovatban az évenként forgalomba hozandó ujdonságokat saját tapasztalataim szerint megbeszélni; e tapasztalatokat azok elültetése és mivélése által szereztem meg.)

1. **Climbing Queen of Queens.** Remontant. (W. Paul.) E faj tenyésztése czélszerű, mert többször virágzik és legszebb rózsaszínű virágja szép kerek és teljesen tömött. (Színe a La France és a Mad. la baronne de Rothschild színeit egyesíti). Kúszó tulajdonságot (Climbing) mindedig még nem mutatott. Növése jó, egyenes és egészséges. A faj ajánlható.

2. **Spenser.** Remontant. (W. Paul.) Jól alkotott, nagy és tömött telt virágja érdekes rózsaszínű. Alapszíne fehér. A virág olyan mintha selyemből volna. A bokor gazdag virágzatú és csakhamar közkedveltségnek fog örvideni.

3. **Antoine Gaunet.** Thea. (Reboul.) Jól és bőségesen virágzik. Szalmaszínű. A fehér virágok sárga alapon jelennek meg és elvirágzásukkor lehelletszerű gyengédrózsaszínt öltenek fel. Növése tömött. Valószínű, hogy e faj számos kedvelőre talál.

4. **Comtesse de Breteuil.** Thea. (J. Pernet-Ducher.) Csakugyan szép faj. Virágja baraczk-szalmaszínű szép fehérrel crém alapon. A bokor buja növésű és gazdag virágzatú.

5. **Léon XIII.** Thea. (Soupert & Notting.) Gyöngéd szép virágja fehér, halvány karminrózsa árnyalattal. Bimbója pompásan fejlődik. A bokor erős fejlődésű és gazdagon virágzik.

6. **Mad. Ocker Ferencz.** Thea. (Bernaix.) Igen gazdagon virágzó faj, formájában és színében hasonlít a Maria van Houtte (fehérsárga, gyengéden karminrózsaszínnel szegélyezve), de erőteljesebb növésű. Kétségkívül maradandóan felveszik a rózsagyűteményekbe.

7. **Maman Cochet.** Thea. (Scipion Cochet.) Virágja pompás, tömött és telt, nagy gyönyörű rózsaszínű nankin-szalmaszínű keverve. A bokor bőséges, többször virágzik és szépen

kifejlődött virágokat hoz minden egyes hajtásán.

8. **Pierre Mercadier.** Thea. (J. Ducher.) Virágja tömött és telt, krém színű okersárga alapon. A bokor növése mérsékelt, de gazdagon és bőségesen virágzik. E faj a legszebbek egyike.

9. **Soeur Severin.** Thea. (Reboul.) Virágja közép nagyságú, telt, szép fehér zöldessárga alapon. A bokor gazdagon virágzik és növése mérsékelt.

10. **Lady Henry Grosvenor.** Thee hybrid. (Bennett.) Virágja tejfehér, hasonlít a Malmaisonhoz. A bokor erős növéssű és virágzata gazdag.

11. **Mlle. Marie Gaze.** Noisett (Godard.) A piczi rózsácskák kanárisárgák és nagy mennyiségben virágznak. E faj kedveltségre tehet szert, már azért is, mivel növése igen erőteljes.

Végül 2 jónak látszó Polyantha-fajt említhetek még fel, a rózsaujdonság termelőket azonban a rózsakedvelők általános érdekében felkérem, hogy csakis oly fajokat bocsássanak a forgalomba, melyek valósággal megkülönböztethetők.

1. **Mme. E. A. Nolte.** Polyantha. (Bernaix.) Kis virággal, virágzata gazdag és hajtása erős. Virágja rózsafehér, krém alapon, bimbója sárgás.

2. **Filius Strassheim.** Polyantha. (Soup. Nott.) Virágja tejfehér, kremsárgával árnyékol. Virágja kicsiny és hajtása erős.

Virágkiállítás Szegeden.

A Szegeden és vidékén 2 év előtt alakult kertészeti egyesület első nyilvános működése a július hóban megtartott virág- és növénykiállítás volt. Az első lépés azonban nagyon gyenge volt, és még bölesőben fekvő csesemőhöz hasonlított, mert egy tekintet az ujszegedi sétányon levő mulatólak termeibe oly képet tüntetett fel, melynek inkább valamely más nevet kívántunk volna adni,

mint „virágkiállítás!“ E kiállításon — e nevet akarjuk és kell használnunk — sem kiállítási virágok, sem növények nem voltak, hanem minden lehető zagyvalék önkényes szervezése, szabályozott kiállításnak és csoportosításnak semmi nyoma, még kevésbé valamely megnevezésnek. A virágkötészet is képviselve volt, ezeknek jutalomdíjairól azonban, mint a többiekéről is adataink nincsenek. A versenybíráknak bizonyára kemény dolguk volt!

A jövő kertészeti világ növendékeiből kis virágszőnyegek voltak összeállítva, mint valami miniatúrpark, melyről készítőjét azonnal fel lehetett ismerni. Az ott kiállított kerti tervek azonban mégis dicsőretemelnek, mert a legjobbak voltak az ott nyújtottak között.

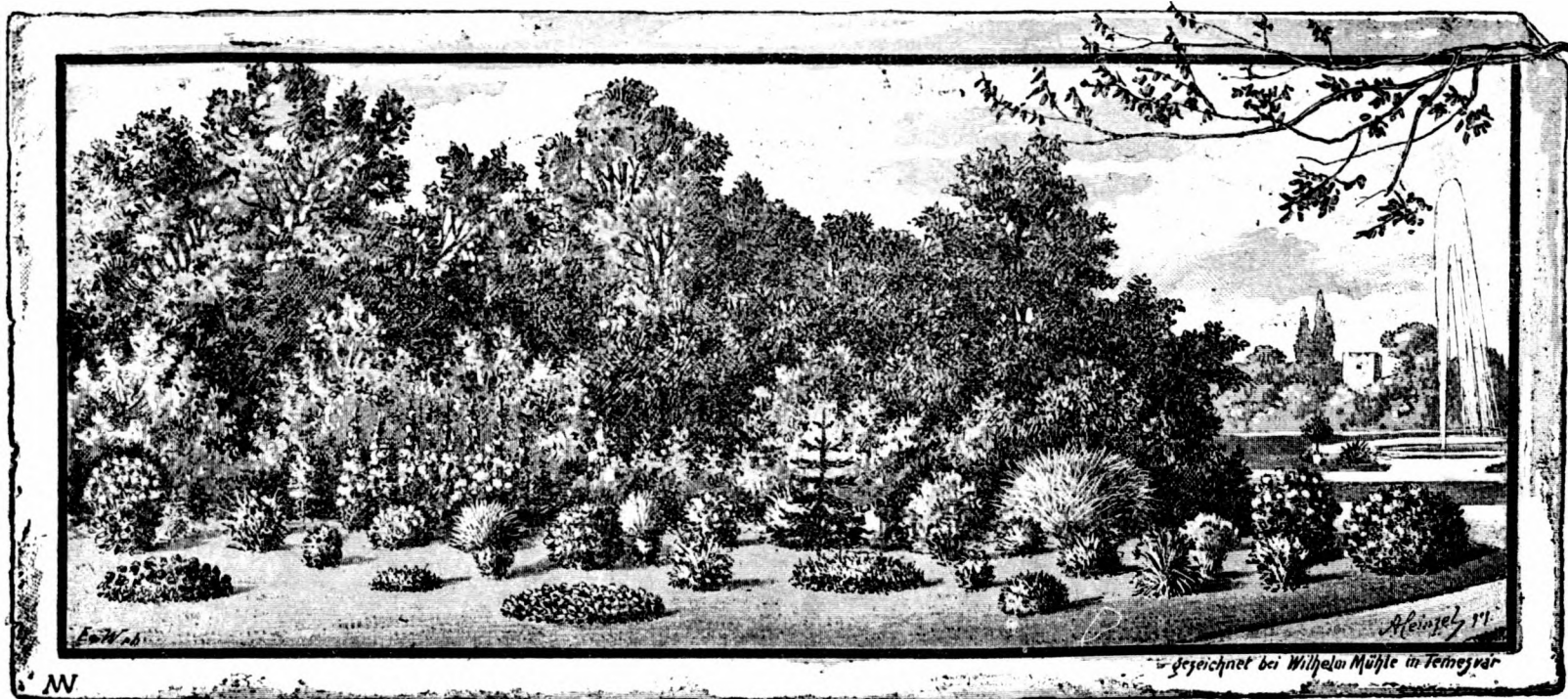
Ha a látottakat kissé őszintébb módon beszéltük is meg; mégis nem akarjuk az eszmét és jó akaratot gáncsolni. Csupán megjegyezzük, hogy teljes elismeréssel vagyunk azon urak iránt, kiknek vágyuk volt, kiállítást rendezni, hanem akkor a kiállítást már 1—2 év előtt kellett volna tekintetbe venni és a kiállítókat arra figyelmenntenni, hogy annak idején méltán léphessenek fel. Kétségtelen, hogy kevesen is sokat és szépet teremhetnek, ha előkészületre idő van és remélni akarjuk, hogy az esetleges legközelebbi virágkiállításon a látogatók többet és jobbat láthatnak majd, mint most.

~~~~~

A „Morvaországi gyümölcs-, borászati és kertészeti egyesület“ f. évi szeptember hó 8-tól 10-ig napjáig a brünni tornaegyesület tornatermében, valamint a nyári tornahelyiségben virág-, növény- és főzelékféle-kiállítást rendez, mely — a szétküldött tárgysorozat szerint — nagyon érdekes és változatosnak ígérkezik.

~~~~~

Altalános kertészet.

Évelő növények.

A növényvilág e pompás gyermekei, leveleik és virágaik különfélesége, alkalmazhatóságuk és kitűnő tulajdonaik által kedves benyomást tesznek reánk, és bár más virágok hosszabb ideig háttérbe szorították, mégis újból meg fogják kedvelni, mert ha kertjeink összes növényvilágát megtekintjük, úgy azt látjuk, hogy főképen az évelő növények kora tavasztól késő őszig szakadatlanul folyton virágzanak, és még a tél kezdetén is a növényvilág bucsuját tolmácsolják, míg tavasszal a többi virágokat is felrázzák téli álmukból. Pihenés nélküli,

fáradhatlan kedves virágok ezek, melyek minden célra pompásan fordíthatók. A csalit szélén, a pázsíton, mint virágok, tópartokon és szökőkutakon is kitűnően alkalmazhatók és a virágkötéssel foglalkozó kertészeket nem egyszer segítik ki a zavarból. Az évelő növényeket igen könnyű magokból nevelni; sok növényt, különösen telt virágút, melyek magot nem hoznak, hajtásokkal nevelnek. A magot április hótól októberig a szabadban árnyékos helyen vetik el. A magok különböző időben hajtanak, némelyek csak a következő évben, azért gondoskodni kell, hogy a bevetett föld érintetlen, mindig mérsékelten nedves és tiszta legyen.

A czifra kankalin*).

Primula auricula. Primula veris. Primula elatior.

Ki nem ismeri a kis, aranyos kankalinokat, melyek az első napsugarakkal emelik fel fejüket, hogy oda susogják a halandóknak: „Jöjjetek, mi felnyitjuk előttetek a föld égi birodalmát, mert a tavasz jő!”

Igen, a kicsi kénessárga virág, kinek nem okozott ez örömet, mikor a világ még ifjúságának meseálmát aluszsza? Csodálatos hang rejlik e virágban — ha megtekintjük, úgy hangzik felénk, mint egy megütött húr! Ez érzelmeinknek felkeltése; távol a jelentől, rég eltűnt tündérvilág titokzatos varázsát tárja fel tekintete.

A mythologiai kutatók a primula verist az Olymp gyógynövényeként tüntetik fel. A mint a középkor a bölcsök követ kutatta, hogy aranyat csináljon és azon örült eszmével foglalkozott, hogy minden anyagnak ős eleme van, melynek hatalmában áll mindent egyes részeire feloldani és ez általános oldó eszközt „menstruum universale”-nek nevezte, melynek azzal az erővel is kellett birnia, hogy a testből minden betegség csiráját eltávolította és az életet megújította, sőt még a halhatatlanságot is előidézheti; épúgy az ókor is foglalkozott hasonló eszmékkel, a mennyiben ezeket a növényvilágban találni remélte, míg az alchymisták különös mesterkedéssel gondolták azt előállítani.

Dodecatheonnak, vagy tizenkétisten növénynek nevezték azt a növényt, a melytől a régi görögök ily csodálatos dolgokat vártak, a mint azt nekünk Plinius bővebben elbeszéli, és a ki a hegyekről leszállott, primula verist nevezi meg a tizenkétisten növény gyanánt. Anquillara is a primula verist tartja a keresett tizenkétisten növénynek.

Csodálatos módon látjuk azonban, hogy gyógyerejét a hagyomány szerint a keltek és gallok is ismerték, mert a monda szerint, a kankalint „Samolus” néven a druidák józan fővel és meztelen lábakkal gyűjtötték.

*) Strantz M. „A virágok mondákban és történetekben” című művéből.

A kankalin, máskép kulcsvirág nedvét a szeremitalba is keverték, melyet éjfélkor hangából, áfonyából, mohból, buzából, lóheréből és mézből főztek.

(Ugyanígy van képviselve a Primula veris az éjszaki, svájci és sváb népmondákban és ha ma, tekintettel a csekély helyre, nem tárgyaljuk bővebben, úgy fenntartjuk magunknak később behatóbban erre visszatérni.)

Mint említettük, „kulcsvirág”-nak is nevezik a kankalint, a németek az „ég kulcsának” hívják, nemcsak azért, mert a tavasz kezdetén a tavasz symbolumát jelképezi, hanem alakjánál fogva is; ha jól megnézzük, a virág kelyhében kulcsként rejlik; ha kihúzzák, úgy a kehely száracs-kájával a legesinosabb régi német divatú kulcslyukat képezi. Mecklenburgban „templomkulcs”-nak is hívják, míg a sváb gyermekek azt mondják: „az égnek kulcsa e virág.”

A jáczint.

(*Hyacinthus orientalis*.)

Hajtatása és szaporítása.

A hagymákat, melyeknek első virágzását januárius—februárius hónapokban kívánjuk, szeptember hó közepén, október hó elejéig ültetjük el. Későbbi virágzásra egész november hó közepéig lehet ültetni. Legjobb 5—6 hüvelyk magas és 3 - 4 hüvelyk széles virágcserepet választani, és abba a következő legalkalmasabb földkeveréket tegyük: $\frac{1}{4}$ rész jól tragyázott finom kerti földet, $\frac{1}{4}$ rész rét- vagy pázsit-földet, $\frac{1}{4}$ rész egészen porhanyos, földdé mállott marhaganéjt és $\frac{1}{4}$ rész tiszta homokot. E vegyületet jól átrostáljuk, a göringyeket jól összemorzsoljuk és az egészet jól összekeverjük, és aztán a cserepet egészen megtöltjük, egy kis mélyedésbe homokot szórunk, erre a hagymát beleteszünk és kevés homokkal ismét körülszórjuk, hogy a rothadástól megóvjuk, a többi üres részt annyira megtöltjük földdel, hogy a hagyma feje csupán egy fél hüvelyknyire legyen fedve. A földnek meglehetősen nedvesnek kell

lenni, hogy a beültetés után ne kelljen öntözni. A beültetett cserepet árnyékos virágágyban oly mélyen beássuk, hogy körülbelül 10 hüvelyknyi föld vagy homok fedje. A hideg idő beálltával még szalmával vagy trágyával is be kell fedni. Virágágy hiányában a cserepek a pinczékben is eláshatók. Deczember hó közepe felé az első, már legjobban hajtó virághagymát növeszteni lehet, de a hagymának már akkor teljes gyökeret kell eresztenie. Meg nem gyökerezett hagymákat nem szabad kivenni. A kora tenyésztéshez csak az egyszerű hagymák használhatóak, csak januárius hó vége felé szabad óvatosan finomított (teljes minőségű) fajokat tenyésztésre kivenni. Hajtás végett meleg szobában az ablak közelébe kell tenni, de léghuzamnak nem szabad érnie, vagy pedig ha melegágy, vagy üvegház áll rendelkezésre, akkor legjobb ott elhelyezni, közel az üveghez. Én összes hagymáimat meleg virágágyba teszem, és így mindig teljesen kifejlett virágaim vannak. A első 8 napon egy kis virágcserpet vagy papirostopot teszünk a hagymára, hogy a levelek és virágok egyidejűleg hajtsanak. A földet mindig meglehetősen nedvesen kell hagyni és langyos folyó- vagy esővízzel kell megöntözni. A lassú hajtás czélszerűbb mindig fokozottabb hőmérsék mellett, és ily eljárásnál mindig erőteljesebbek és jobban fejlődnek. Ha folyton akarunk virágokat, úgy minden 8 nap mulva hagymákat tegyünk hajtás végett. A virágok kifejlődése után 6–8 fok R. meleg elegendő, mert nagy melegnél a virág hamar elhervad.

A jáczinthagymának víz és üvegekben való tenyésztése különösen érdekes, bár már nem egészen új, hanem egyeseknél még mindig új dolog, és mindenkire érdekel bir, mert a fejlődést és a növény folytonos növését, különösen pedig a gyökeredzést pontosan meg lehet figyelni. Ugyanazon időben, midőn a hagymákat megrendeljük, az ahhoz alkalmas üvegeket is beszerezzük, melyek finomságuk szerint 20, 30, egészen 70 krba kerülnek.

Az üvegeket tiszta vízzel töltjük meg és

a hagymát az üvegekre tesszük, de úgy hogy ne az egész hagymát érje a víz, mert különben elrothad.

Az üvegeket aztán fagytól mentes, félig hűvös, sötét helyre tesszük, míg az üveg gyökerekkel telik meg, és a hagyma hajtani kezd; a vizet ritkán és csak akkor változtatjuk, ha zavaros lesz, óvatosan kell eljárni, nehogy a gyökerek töredezzenek; megöntözik és langyos, tiszta állott vizet teszünk az üvegbe; a kútviz igen alkalmas. Ez az eljárás igen kellemes, szép és ajánlatos.

Még egy harmadik módját, a mohában való tenyésztést említem fel. Az eljárás ugyanaz marad, mint-hogy csupán nedves moha szükséges. A hagymák nedves mohával megtöltött különböző edényekben ültethetők el, pld. tálcákban, ivópoharakban, vázákban, kivájt tőkben stb. és bizonyára új érdeket keltenek.

A legnagyobb hiba dilettánsoknál és laikusoknál rendszeresen az, hogy minden virághagymát kezdetben sokszor és később ritkán öntözik, főképen pedig, hogy kezdetben nem homályos és meleg helyen helyezik el.

A jáczintokat többnyire hagymákkal, részben magokkal tenyésztik. A hagymákkal való tenyésztés kétségenkívül egyszerűbb és gyorsabb, mert a hagymák 2–3 év alatt a virágzásra alkalmasak lesznek, míg a magok által nyert hagymák csak 5–6 év alatt virágoznak. A maggal ugyan könnyen új változatokat lehet nevelni és így tulajdonképen csak kereskedelmi kertészetnél van értelme.

A jáczintot csodaszép szinei és pompás alakja miatt különböző céloknál alkalmazzzák. Virágágyak beültetésére felülmúlhatlan, mert semmi sem szebb a gyönyörű jáczintoknál, mikor tavasszal csudálatos szépségökben kifejlődve színjátékban pompázva láthatók. A virágedényekben a virág barátok szobáit díszíti és a virágkedvelőkre megbecsülhetlen értékkel bir, mert egy virág síncs, mely a virágszegény kora tavaszi időben pótolhatná.

M. V.

Ajánlható ujdonságok.

1. Sarolta császárné, Canna. A julius havi lübecki kiállításon Paulig F. úr állította ki ez új Cannát, melyet Stuttgartból Pfitzer Vilmos úrtól kapott és minden szakember legnagyobb bámulatát vívta ki. A növény szépen és erősen fejlődik, középmagas, hegyes aczélgöld levelekkel és pompás, nagy virágokkal. Színe bársonyos, ércszerű barnaveres, széles aranysárga széllel; egészen új, gyönyörű szín. E faj könnyen és gazdagon virágzik és ép oly általános kedveltségben fog csakhamar részesülni, mint a Vilmos császár-Canna.

2. Gailardia grandiflora (perennis). Ugyancsak a lübecki kiállításon állítottak ki Nonna és Hoepker urak Ahrensburgból a perennisek között egy csoport Gailardia grandiflora maximát teljes virágzásban. E virág úgy kicsiny, mint nagy kertek díszítésére ajánlható. A növény évekig virágzik, az erős hajtás miatt alacsony marad, míg barnásfekete, sárgaveres igen nagy virágait magasan a lombok felett nagy mennyiségben hozza, melyek igen szép sűrű virágbokréttá képeznek, úgy hogy mindenkinek feltűnt. A jövő egyik különös díszvirága lesz ez.

3. Coreopsis (Calliopsis) perennis grandiflora, e 2—3 év előtt behozott, tartós szépségű virág megérdemli, hogy minden egyes kertésznek ajánljuk. E növény a szabadban is tenyészhető, könnyen szaporodik és tavasztól télig dúsán és díszesen virágzik. A virágok nagyok, tiszta aranysárgák és oly tartósak, hogy egy csoport a legszebb és legtisztább sárga színnel az egész meleg időszakban a legteltesebb virágzásban van, úgy hogy a lombok alig láthatók és kék törpe ageratumba foglalva a legszebb hatást teszi. Megérdemli a kísérletet.

Leucanthemum album maximum. Az óriási marguerita. Egészen különös, feltűnően szép perennis, mely ma divatos növény. A marguerita most mint csokor és úgy urak, mint nők részére kedvenc

virágul szolgál és minél nagyobb, annál értékesebb. E fajban van legjobban képviselve az igazi marguerita, mert ez a legnagyobb példánya nemének. E növény mindenütt tenyészik úgy az árnyékban, mint napon, szereti a nedvességet, június havától a tél beálltáig virágzik és gyorsan szaporodik gyökérhajtásai folytán. Leginkább ősszel ültetik el kitűzött helyére, hol 2—3 évig is maradhat.

A nevezett 3 perennis Magyarországon és más déli országokban kitűnően tenyészik és buján, hatalmasan virágzik a nap teljes heve mellett is, ellentétül más szép perennisekhez, melyeknek a meleg és száraz éghajlat árt, sőt soha oly szép virágot nem hoznak, mint az északi és hegyes vidékeken.

A seprő-jeneszter. — Spartium scoparium. Alig ismeretes nálunk Magyarországon, bár kitűnő téli takarmány az őz- és nyulvadnak. Termesztése csak zárt kertekben fogantósítandó, mert különben a nyulak egyetlen kemény tél alatt tönkretennék az egész készletet. Magvát tavasszal keskeny ágyakra vetjük, a palántákat azonban átültetni nem szabad, mert ez esetben könnyen kivesznek; szükséges tehát az ágyakat még a nyáron szükséglet szerint ritkítani és dudvától tisztán tartani. Locsolni sem szabad, mivel a növény a vizet nem igen szereti. Az ősszel azonban már lehet átültetni a már megerősödött növényeket, a szivgyökeret megrövidítjük. Ha az ágyat nem bántjuk, úgy jövő nyáron oly buján nőnek a növények, hogy önmagukat agyon nyomorgatják. Ha tehát szándékunk az, hogy a magot helyén kivesszük, sokat kell ritkítani, hogy az egyes növények legalább is 30—40 cm. egymástól való távolságban álljanak.

A vad takarmányául télen kerti ollóval szükséglet szerint vágjuk a seprő-jenesztert, az ágakat szétszórjuk az erdőkerületben. A vad sovárog e takarmány után és felfalja utolsó szarig. DR. KAUFMANN ERNŐ.

„Golden Crown“ pöszméte. Új angol tenyésztés. Gyümölcse hosszúkás, kezdetben sötét piszkos zöld, később aranysárga,

hosszában áthuzva néhány kárminpiros vonallal; vékony héja kissé szőrös, ritkán egész sima; igen nagy, néha 4-5 cm. hosszú és 22 grammig nehéz, igen édes és kellemes ízű, miáltal teljes joggal asztali gyümölcs. A bokor alacsony, majdnem inséges fejlődésű, de remek termőképességű és teljesen telelő. Piaczi gyümölcsnek megérdemli a kertészek és kertkedvelők figyelmét, mert bogyói, melyek július közepén megernek, úgy nagyságuk és színezetük, valamint kellemes ízük által kiválóan feltűnnek és félig megért korokban befőzésre nagyon kerestetnek. Szaporíttatik márcziusban 8—10 cm. hosszú dugványok által, melyek könnyen megfogamzanak és másod évben máris termőképesek. DR. KAUFMANN ERNŐ.

Freesia odorata refracta.

Az utolsó évek gumós növényei közül a legjobb. A most már igen olcsón kapható gumókat 5—8 darabjával ültessük el jó, tápláló kerti földdel töltött közepnagyságú cserepekbe és tegyük kezdetben árnyékos, de nem nedves helyre, mihelyt kihajtanak, tegyük a napra, és öntözzük meg szorgalmasan, késő ősszel tegyük 6—8 fokos meleggel bíró helyre üveg alá, a hol rendkívül finoman illatozó fehér virágfürtjeit felnyitja. Egyike a legkedveltebb téli virágoknak, szaga hasonlít a gardenia és narancszaghoz, de csak finoman gyengén, virágja fehér, sárga csikós torkolattal, tartós és néhány hétig virágzik. 10° R.-nál nagyobb meleget nem tűr, inkább kedveli a hidegebb hőmérséketet. A gumók elültetésétől a virágzásig 5 hónap telik el. A virágzás után, ha már a lomb sárgállik, szárazon kell tartanunk, a gumókat azután mind kivesszük és száraz helyre tesszük az új beültetésig. Karácsonytól május hóig virágzó freesziáink lehetnek, ha július hótól januárig elültetjük.

Iris chinensis fimbriata.

A haladó kor ma csak első rangú virágokat, mint orchideákat kiván a finomabb csokrokban és más virágmunkákban, miért is minden virágtenyésztő odatörekszik, mindig szép és hamar virágzó növényeket tenyészteni. Minden irisfaj könnyen művelhető és virágai a virágkötészetben könnyen az orchideák közé helyezhetők a nélkül, hogy laikusok csak sejtenék is, hogy azok nem orchideák. Az irisfajok egyik legjobbika, mely a germanica csoporthoz volna sorozható, mert örökzöldek és mindig hajtanak, de még kevésbé ismerik; az iris chinensis fimbriata márczius és április hóban — még hideg telelő helyen is — virágzik, és igen elegáns sárga széllel rajzolt, gyengéd lilaszínű rojtos virágbogokat hoz, melyek igen kedvesek és finom virágkötészetnél alkalmazhatók. Művelésük nagyon egyszerű, és alig igényelnek valami fáradságot; egy-két év után jó kerti földdel megtöltött edényekbe ültetjük, és meglehetősen nedvesen tartjuk, nyáron át szabadon, télen a hidegen vagy melegházban bárhol felállítjuk és rendszeresen minden körülmények között virágzik. Azért ez irisfajt virágtenyésztőknek és virágkedvelőknek a legmelegebben ajánljuk.

Acacia dealbata.

Kevéssel ezelőtt több szaklapban volt olvasható, hogy nem rég egy új divatvirág: a Mimosa dealbata, hozatott kereskedelemben. Azonban valami újról vagy divatvirágról itt szó nem lehet. Ez a régi Acacia dealbata, mely már 100 év óta hideg- és narancsházakban tenyésztetik és minden kertésznek ösmeretes. Az olasz virágkereskedők ezen Acaciát, mely ott februárban teljes virágzásban áll, nagy tömegben szállítják a szélrózsa minden irányába. Triest, Fiume, Abbazia és Görz kertjeiben is található ezen Acaciát, hol a kora tavasszal teljes virágzásban van.

A Bismarckalma.

Az utolsó évek gyümölcs-ujdonságai közül egy sem talált oly méltánylást és nem ért el oly nagy jelentőséget, mint a Bismarckalma.

E rendkívüli méltánylást igazán a rendkívüli tulajdonságai is okozták.

A Bismarckalma legkitűnőbb tulajdonsága bámulatosan gazdag termékenysége, és a mi értékét jelentékenyen emeli, az a csodálatos és teljesen új tulajdonság, hogy e termékenység egé-

szén fiatal korban kezdődik és az egy- és két éves fácskák példátlanul számos és nagy gyümölcsöket hoznak.

Sőt az erős egyéves hajtásokon az őszi barackhoz hasonló virágszemek képződnek; — a Bismarckalma e tulajdonságával is páratlanul áll.

E korai termékenységhez még más értékes tulajdonságok is járulnak, mint a gyümölcs nagysága és szépsége, valamint a tartós jó íz.

A gyümölcs nagy és súlya 450 grammig terjed, színe fehéres-sárga, a napoldalon élénken piros-sötét csíkokkal. Íze kitűnő, savanykásan édes és asztali csemegéül alkalmas. Október hóban érik és gondos elhelyezés után télig is eltartható.

Délmagyarország sík és meleg részein az almafa kevésbé van értéke szerint becsülve, mert itt épen nem termékeny.

A gazdagon termelő Bismarckalmafa van hivatva e hézagot pótolni.

Azon vidékeken mégis, a hol az alma bőven terem és nagy kiviteli cikket képez,

kötelesség — a közgazdaság érdekében —, hogy ily dústermással ellátott gyümölcsfának minél nagyobb elterjedését és illetve ültetését mozdítjuk elő.

A gyümölcstermelő ily fajok ültetése után rövid idő múlva gazdag eredményhez jut, és tudvalevőleg főképen a bő termés sarkalja a gazdát a további tevékenységre.

A gazdasági egyletek és gyümölcsbarátok vannak hivatva, ily fajok elterjedéséről gondoskodni, és kísérleti kertjeikben mintafákat elültetni, tulajdonságaikat megfigyelni és czélszerűségeket megismertetni.

A Bismarckalma eredeti hazája Ausztrália és pedig a Viktoria gyarmatban a kis Carisbrock városa melletti Smoky Gully völgy. (Nem Uj-Seeland, mint eleinte hitték.)

Clarkson, a szerencsés tenyésztő beleegyezésével a viktorია kertészeti egylet Bismarck herczeg tiszteletére nevére keresztelte el.

E faj termékenységével csakhamar maga felé irányította az angol gyümölcstermelők figyelmét és kitűnő tulajdonságaiért az angol királyi kertészeti társaság gyümölcsbizottsága díszoklevelet állított ki.

Igy teszi meg útját nálunk is a Bismarckalma, és csakhamar összes gyümölcstermelőink kedvence lesz.

F.

A répatermelés.

Hogy mily mérveket öltött a répatenyésztés Német- és Franciaországban, Angliában és Ausztriában, alig sejtik Magyarországon, hol eddig csupán némely vidéken termelték. Ma már azonban a legtöbb gazda felismerte a répatermelés nagy előnyeit és most már minden helyen termelni kezdik. A répatermelés gyarapodása az 1893. évben következő eredményt tüntet fel: Magyarországon 17%, Ausztria 5%, mert ott már régóta nagyon sokat termelnek, Németország 6%, Belgium 17.5%, Hollandia 14%, Franciaország 6%, Anglia 7% és Oroszországban csak 2%-al gyarapodott. A répatermelés összes gyarapodása Európában körülbelül 8%-ot tesz ki.

Két virágzó agave

volt látható e nyáron a gróf Csekonits-féle kastélyparkban Zombolyán. A törzs 5 méter magas volt és számtalan virággal volt borítva.

Ha az agave ez óriási terjedelmére számos virággal borított fa tüneményeszerűségére és annak kitűnő tulajdonságaira gondolunk, akkor érdemes erről kissé fecsegni.

Az agave magas hegységi növény és természetes állapotban Mexicó magas bércsíkosságain nő, hol a bennszülöttek *Magnety* növénynek nevezik. Míg nálunk a virágzás kifejlődéséhez 4–5 hónap szükséges, hazájában már 7–8 hét alatt virágzik. Diadalmasan emeli fel fejét a körülvevő növényország felé, és mint egy óriási kandelaber áll tökéletes pompájában, zöldes-sárga veres virágaiban tündökölve. Impozáns látvány és könnyű felfogni, hogy az agavét oly sok költészettel veszik körül, különösen Mexicóban és Délspanyolországban, hol az agave minden mesében előfordul. Sőt Indiában is a legnagyobb tisztelet tárgya az agave, ott hozzák neki az úgynevezett ördögáldozatot, nehogy az ördög az embereknek ártson. Humboldt részletesen írja le különböző jellegében az agavét, pld. a magastörzsű cserjét mint a komoly nyugalom és szilárd-ság ösképét; elszórva állanak ezek egyenként a síkságon és a vidéknek úgyszólván melanchólikus külsőt kölcsönöznek. Algirban az agavét a földek kerítéséül használják; mint a cserjét sűrűen ültetik és épenséggel átmászhatlan falat képeznek, mert a vastag levelek mindenfelé kinyújtják hegyes tüskeiket és iszonyú fájdalmat okozva, hatolnak be a húsba.

Különös faj az agave filifera, mely a faj aggjának, ősenek volna nevezhető. Csodálják e ritka növényen a szabadon feloldott és a tüskéken függő felső fejszállakat, melyek a szélről felborzolt ősz hajhoz hasonlítanak.

Az első virágzó agavét Európában 1583-ban a Tornabuoni villa kertjében Pisában látták, mely természetesen a botanika összes barátjaira nagy befolyást gyakorolt.

Mexicóban a nép existenciájának egyik főresztét képezi az agave, mert húsát az ember étel és ital gyanánt használja, a marháknak pedig a felvágott levelek üdítő takarmányul szolgálnak.

Az agavét építési anyagra, tűzifa, gyógyszerre, sőt ruházatra is használják, mert az agave szálai olyanok, hogy minden kézi fonatot pótolnak, és abból inget, harisnyát, függőágyakat, vitorlát és kötelet készítenek, különösen halászok részére, mert a vízben nem rothadnak.

Ha az agave díszítési értékét tekintjük, úgy állíthatjuk, hogy az minden, bármily kivitelű díszítményhez pompásan beválik; ha sziklákat agavevel ültetünk be, a néző tropikus vidéken képzeletét magát; kiváló benyomást tesznek oly talapatok, melyeken agavevel körülültetett terrecotta vázák vannak stb.

Messze vezetne, ha e kimeríthetlen themát tovább folytatnók, azért mai értekezletemet, mely műveléséről kimerítően szólt, e pár szóval végzem, hogy az agave kemény, majdnem köves talajt szeret, világos helyet és folytonos öntözést. Télen azonban hideg helyen, lehetőleg pinczében helyezik el száraz helyen és nem öntözik meg. — Az oldalhajtások eltávolítandók és nagy cserépedényekben ültetendők el. Ez is a legegyszerűbb szaporítási módja e pompás növénynek, melyet mindig előszeretettel fognak kertekben tenyészteni. **M. V.**

Mühle Árpád, lapunk munkatársa, júniustól fogva beutazza Amerikát, hogy az ottani rózsza- és növénytenyésztéseket és kivált az üzdészeti módokat tanulmányozza. A napokban tér vissza és legközelebbi füzetben ismertetni fogja a Rózsa-Ujság tisztelt olvasóközönségével ott szerzett tapasztalatait.

Jácintokat, tulipán, tazetta, Crocus, Anemona, Ranunkulus-t stb. szeptember és októberben ültetik, mivel ez a legalkalmasabb ültetési idő, kivált ha azt akarjuk, hogy télen virágozzanak. De magánosoknak is ajánlható az októberben való ültetés, mert ez legtöbb sikert biztosít. Anemonát és Ranunkulus-t még tavasszal is lehet ugyan ültetni, de virágzatuk sohasem lesz oly bőséges és oly szép.

*

Fuchsia Croisa. A legszebb és legérdekesebb egyszerűvirágú faj. Koronája fekete-violaszínű, virágvelei vakító skarlátpirosak. E két ellentétes szín kellemes látványt nyújt. Virágjai elegánsak és virágkötészetben kitűnően használhatók, emélfogva érdemesek a figyelemre. A növény jól nő, bár nem gyorsan és nem fut fel annyira mint a többi egyszerű fajták, de virágja színével felülmúlja valamennyit.

* *

Szamóczákat augusztusban még nem szabad ültetni, ahogy sokan hiszik, csak olyan északibb vidéken ültethetők ez időben, ha korán beállnak már az erősebb fagyok. Magyarországon és a délvídeken szeptember végén kell hozzá látni, hogy az őszi napokkal beálló esők jótékony hatással lehessenek. A szamóczák 10–14 nap múlva már megfogamzanak, míg az augusztusban elültetett növények naponta megöntözendők és e sok ápolgatás dacára mégis kivesz bizonyos része; a szamóczák egyáltalában szeretik a hűvösebb nedves időjárást. — Legközelebbi

füzetünkben fel fogjuk sorolni a legjobb szamóczafajokat.

*

Spárga-termesztési ágyak nálunk már az őszzsel létesíthetők, mert az őszzsel elültetett gyökerek jóval tovább haladnak fejlődésükben a tavasszal elültetett gyökereikénél; hogy azonban a megfogamzás teljes biztossággal várható legyen, áprilisban ültetjük. Sok pénzbe került ezelőtt a spárga-termesztési ágyak létesítése, használtak trainagót és jó mélyen beástak a földbe galyakat, lombot és trágyát és még sem volt kedvező eredmény elérhető. Belátták most már, hogy mindez hiába való és hogy most kevés kiadással lehet spárga-ágyakat 25–30 évi termőképességgel is tenyészteni. — Visszatérünk még az ágyak létesítésére.

*

Szefgüket soha sem szabad árnyékos vagy az árnyék által érintett helyekre ültetni, mert ott nem tenyésznek, megvékonyodnak és virágokat soha sem hoznak; szeretik a napfényt, nedves levegőt és inkább nehéz, televényes homokkal kevert talajt igényelnek. A remontantfajok a legjobb cserépszefgük, mert őszzsel és télen virágoznak, bár a cserépkhórszefgük nagyobb és nevesebb virágokat teremnek és színben változatosabbak; azonban minden osztály igen érdekes és ajánlható. A szefgüt soha nem lehet sokallani, mert pompás virágja majdnem mindjárt a rózsá után említendő fel, annyira becsben áll manap már a szefgü. Szaporításáról közelebb bővebbet.

MAZÁNEK JÓZSEF

kereskedelmi kertész

Soudná,

Jičin mellett (Csehországban)

ajánlja

gazdag készleteit mindennemű **díszcserjék** és **fákban**, **Gyümölcsfák** legjobb fajokban, **Csemeték**, — **akáczfák**, — **galagonyák**, **rosa rubiginosa** és **canina**, — **Fasorfák**, — **körisfák**, — **gesztenyefák**, — **tölgyfák**, — **akáczfák** ezekből 1–4 éves fiatal növények is, **tobzosak** stb.

— Szolid árak. —

Közelebbit postafordultával levélileg.
Német levelezés.

RAFFIA-HÁRS

legfinomabb, hosszú világos árú legújabb aratásból, eredeti bálókban (körülbelül 1 mm. tartalmával)

adatik 50 kilónként 40 márkával. Kicsinyben 50 kilója 42 márká.
5 kilós csomag márká 4.50.

* **Kötelek cocoshársból** *

a legkitűnőbb fák megkötéséhez
— 50 kiló 28 márká. —

MEISEL ÁGOST, magkereskedő
Meissen, Markt 10, Németország.

Német levelezés. ☉

1. Princesse Beatrice.

2. Comte de Paris.

3. Madame Agathe Nabonnand.

